

## 10 Príloha B1

### Pravidlá prípustnosti slov v hre SCRABBLE na súťažiach organizovaných Slovenským spolkom SCRABBLE

#### 10.1 Povolené slová:

Povolené sú slová uvedené v týchto zdrojoch:

- **Pravidlá slovenského pravopisu - PSP** (časť Pravopisný a gramatický slovník a časť Názvy obcí na Slovensku),
- **Krátky slovník slovenského jazyka - KSSJ**, vytlačené tučným písmom,
- **Slovník súčasného slovenského jazyka - SSSJ, diely A-G, H-L, M-N**
  - heslové slová vysádzané farebne (tehlovohnedou farbou) tučným typom písma,
  - čiernou farbou tučným písmom uvedené heslové slová, na ktoré sa odkazuje šípkou v odkazovom hesle (napr. u slova **fotiť**: dok. **odfotiť**, **sfotiť**), ak heslové slovo nepatrí medzi nepovolené slová,
- ako aj ďalšie slová, ktorých možnosť použitia pri hre SCRABBLE vyplýva z týchto pravidiel.

V ďalšom texte sa PSP, KSSJ a SSSJ označujú ako povolené slovníky. Povolené sú vždy slovníky v poslednom dostupnom publikovanom vydaní.

Pokiaľ sa v ďalšom texte uvádzajú slovné spojenia „povolené slovo“, týka sa to len hry SCRABBLE.

Vytvorené slová môžu byť v ľubovoľnom tvare vytvorenom v súlade s pravidlami skloňovania podstatných mien, prídavných mien, zámen, čísloviek, časovania sloves a stupňovania prídavných mien a prísloviak (v ďalšom texte „ohýbanie“ slov).

Ak sú u jedného slova v dvoch slovníkoch uvedené rozdielne tvary vzniknuté ohýbaním tohto slova, prípadne len v jednom slovníku je uvedený dvojtvar (napr. u slova axel v PSP i KSSJ uvedené axel -a, v SSSJ axla/axela; u slovesa dychtiť uvedený v PSP i KSSJ imperatív dychť! / dychti!, v SSSJ len dychti!), sú platné všetky uvedené tvary.

Správnosť vytvoreného slova sa zisťuje v povolených slovníkoch a podľa týchto súťažných pravidiel. Pokiaľ ide o tvar slova vzniknutý ohýbaním, správnosť vytvoreného slova sa môže zisťovať aj podľa týchto odborných publikácií:

- Morfológia slovenského jazyka, Bratislava, SAV 1966 (Ladislav Dvonč a kol.)
- Gramatika slovenčiny, Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1994 (Jozef Mistrík)
- Slovník slovenského jazyka I. – VI., Bratislava, SAV 1959 – 1968 – (SSJ)
- Ortograficko-gramatický slovník (používateľská verzia Slovníka súčasného slovenského jazyka) na internetovej stránke [www.juls.savba.sk](http://www.juls.savba.sk)

1. **Solmizačné slabiky** (do, re, mi, fa, sol, la, si) a **názvy tónov** znížených a zvýšených o poltón (ces, cis, des, dis, es, eis, fes, fis, ges, gis, as, ais, hes, his).
2. **Názvy písmen gréckej abecedy** v základnom tvare, a to: alfa, beta, gama, delta, epsilon, zéta (i dzeta aj zeta), éta, théta, ióta, kapa, lambda, mí, ní, ksí, omikron, pí, ró, sigma, tau, ypsilon, fí, chí, psí, omega. Pri hre možno vytvoriť len takéto slová ako názvy písmen gréckej abecedy. Sú nesklonné okrem slov alfa (2. pád mn. č. álf), beta (2. pád mn. č. biet), gama (2. pád mn. č. gám), delta (2. pád mn. č. delt), epsilon, dzeta (2. pád mn. č. dziet), éta (2. pád mn. č. ét), lambda (2. pád mn. č. lámdb), omega (2. pád mn. č. omeg) a ypsilon, ktoré sú uvedené v povolených slovníkoch a možno ich skloňovať.
3. **Dvojpísmenové výrazy**, ktoré sú uvedené v prílohe B2 Zoznam platných 2-písmenových výrazov. Iné dvojpísmenové výrazy nie je možné vytvoriť.
4. Trojpísmenové výrazy, ktoré sú uvedené v prílohe B3 Zoznam platných 3-písmenových výrazov, štvorpísmenové výrazy (príloha B6 Zoznam platných 4-písmenových výrazov) a päťpísmenové výrazy (príloha B7 Zoznam platných 5-písmenových výrazov). Námiety voči výrazom s dĺžkou 3 až 5 písmen sa posudzujú výhradne podľa týchto aktuálnych zoznamov. Prípadné aktualizácie týchto zoznamov sa vykonajú vždy pred turnajom. **Pre účel zaradenia slov do týchto príloh sa pokladajú dvojzložkové písmená ch, dz, dž za 2 písmená, keďže v hre scrabble je potrebné ich vyskladať z 2 kameňov.**
5. Všetky **názvy chemických prvkov**, pričom sa vychádza zo zoznamu slovenských názvov chemických prvkov, ktoré sú obsahom prílohy k týmto súťažným pravidlám. Tieto slová možno skloňovať.
6. **Názvy písmen slovenskej abecedy** – áčko, béčko, céčko, déčko, éčko, efko, géčko, háčko, cháčko, íčko, jéčko, káčko, elko, emko, enko, óčko, péčko, erko, esko, téčko, účko, véčko, iksko (aj ixko), ypsilon a zetko. Tieto slová možno skloňovať podľa vzoru mesto (okrem ypsilon – vzor dub).

## 10.2 Nepovolené slová:

1. Všetky **vlastné mená** (mená, zemepisné, astronomické názvy, teda slová, ktoré sa píše s veľkým začiatočným písmenom); nie však slová od nich odvodené (napr. slovenský), ktoré sú uvedené v Pravidlách slovenského pravopisu časť Názvy obcí na Slovensku
2. **jednopísmenové výrazy**, vrátane dvojzložkových písmen ch, dz, dž
3. **skratky** (napr. tzv.). Ak je skratka zároveň aj podstatným menom je povoleným slovom len ak je toto slovo uvedené malými písmenami (napr. ekg), ak je slovo uvedené veľkými písmenami (napr. ČK, DPH) nie je povoleným slovom.
4. **značky** (km, hl), chemické značky prvkov a vzorce zlúčenín
5. **citoslovčia**
6. **rímske číslice**
7. **dvojhľásky**

8. všetky slová, označené týmito štylistickými kvalifikátormi:

- **slangové (slang., prípadne kart. slang., štud. slang a pod.),**
- **nárečové výrazy (nár.),**
- **regionalizmy (region.),**
- **etnografické výrazy (etnogr.),**
- **subštandardné výrazy (subšt.),**
- **vulgarizmy (vulg.),**
- **hrubé výrazy (hrub.),**
- **poetické výrazy (poet.), resp. básnické výrazy (bás.),**
- **nižšie hovorové výrazy (niž. hovor.),**
- **zastarané výrazy (zastar.),**
- **archaizmy (arch.),**
- **citátové slová.**

Za nepovolené slová sa považujú aj pôvodne písané slová uvedené v PSP a KSSJ netučným písmom, resp. v SSSJ čiernou farbou a tučným písmom (napr. **cunami**, pôv.pís. **tsunami**).

Ak sa určité slovo nachádza v PSP a zároveň aj v KSSJ či SSSJ, pričom v KSSJ a SSSJ je slovo označené ako nepovolené slovo (označené ako slang., subšt., nár., region., etnogr., vulg., hrub., poet., niž. hovor., zastar., arch., citátové slovo), ide o povolené slovo. Teda všetky slová, ktoré sa nachádzajú v PSP, časť Pravopisný a gramatický slovník, sú povolené slová.

Ak je slovo v KSSJ alebo SSSJ označené ako nepovolené (označené ako slang., subšt., nár., region., etnogr., vulg., hrub., poet., niž. hovor., zastar., arch., citátové slovo), za nepovolené slová sa považujú aj všetky jeho prihniezdované slová.

Ak sa slovo nachádza v KSSJ a SSSJ, pričom v jednom slovníku je slovo označené ako nepovolené (označené ako slang., subšt., nár., region., etnogr., vulg., hrub., poet., niž. hovor., zastar., arch., citátové slovo) a v druhom nie je takto označené, je to povolené slovo.

1. Jednotlivé **časti viacslovných spojení**, ktoré sa nevyskytujú ako samostatné slová (napr. zo slova tabula rasa nie je možné samostatne použiť slovo tabula, rasa možno použiť len preto, lebo má aj iný význam). Toto pravidlo sa nevzťahuje na zvrtné slovesá, od ktorých možno samostatne použiť aj sloveso a samostatne aj zvrtnú časticu, a predložkové spojenia, ktoré možno takisto samostatne použiť (napr. do červena)
2. Výrazy obsahujúce **iné znaky** ako písmená (napr. trma-vrma) a ich časti

### 10.3 Povolené a nepovolené tvary u jednotlivých slovných druhov:

Pravidlá prípustnosti tvarov u jednotlivých slovných druhov uvádzané v ďalšom texte slúžia výlučne pre rozhodovanie o platnosti slov na turnajoch a súťažiach organizovaných Slovenským Spolkom Scrabble a nemožno ich zamieňať so všeobecnými gramatickými pravidlami.

### 10.4 Podstatné mená

U podstatných mien sú povolené všetky tvary vzniknuté skloňovaním, teda všetkých sedem pádov jednotného i množného čísla. Výnimkou sú slová nesklonné, pomnožné, hromadné a slová s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov.

**Nesklonné** podstatné mená (napr. buklé) majú len jeden základný tvar. Za nesklonné sa podstatné meno považuje ak je takto označené vo všetkých povolených slovníkoch, v ktorých je uvedené a takto je označené vo všetkých uvedených významoch. **Zoznam nesklonných podstatných mien je v prílohe.**

Príklad: gala – nie je nesklonné

PSP: **gala** neskl. s. i príd.

KSSJ: **gala**, zastaráv. i **gála**

I. neskl. s. i -y ž. **slávnostný oblek**: obliecť sa do g., do g-y, byť v g.

II. neskl. príd. **slávnostný**: g. predstavenie, program

SSSJ: **gala**<sup>1</sup> neskl. s., zastar. **gála**<sup>1</sup> gály ž.

**Pomnožné** podstatné mená (napr. okuliare) majú len tvary množného čísla.

**Zoznam pomnožných podstatných mien je v prílohe.**

**Hromadné** podstatné mená majú len tvary jednotného čísla. Tvary množného čísla možno vytvárať len ak sú tieto uvedené aspoň v jednom z povolených slovníkov. Za hromadné sa podstatné meno považuje, ak je takto označené aspoň v jednom z povolených slovníkov a v tomto slovníku sú takto označené všetky jeho významy. Zoznam hromadných podstatných mien je v prílohe.

Príklad: vrbina – nie je hromadné

PSP: **vrbina** -y -bín ž.

KSSJ: **vrbina** -y -bín ž.

1. **hromad.** **vřbový porast**: hustá v.

2. **hromad.** **vřbové prútie**: košík z v-y

3. **vřba (strom)**: staré v-y pri potoku

U niektorých podstatných mien sú uvedené **obmedzenia tvorby tvarov** (napr. iba jedn.) Toto sa aplikuje, ak je takéto označenie uvedené aspoň v jednom povolenom slovníku, pričom v ostatných slovníkoch nie sú uvedené také tvary, ktoré by boli v rozpore s týmto obmedzením. Zoznam podstatných mien s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov je v prílohe.

Príklad: ego – tvary jednotného čísla + egá

SSSJ: **ego** **ega** (v pl. **iba N a A**) **egá** s

Príklad: záha – iba tvary jednotného čísla

PSP: **záha** -y ž.

KSSJ: **záha** -y ž. **iba jedn.**

Slová vytvorené od **zvieracích** alebo **neživotných podstatných mien mužského rodu** v nominatívne plurálu (prvom páde množného čísla) pridaním koncovky **-i** (resp. **-ovia**) sú nepovolené. Napr. pri slove *sob* je povolený tvar *soby*, ale tvar *sobi* je nepovolený. Platné sú však takéto slová, ktoré sa používajú na pomenovanie osôb v prenesenom význame a toto je uvedené v KSSJ alebo SSSJ (výslovne nemusí byť uvedené aj *-i*). Zoznam takýchto slov je v prílohe.

Piaty pád (**vokatív**) je u podstatných mien totožný s prvým pádom (nominatív), ak to nie je uvedené inak aspoň v jednom z povolených slovníkov. Zoznam takýchto slov je v prílohe.

Podstatné mená mužského rodu zakončené na dve spoluhlásky majú v inštrumentáli plurálu (7. páde množného čísla) takú koncovku (**-mi** alebo **-ami**), ktorá je uvedená aspoň v jednom z povolených slovníkov, alebo v Ortograficko-gramatickom slovníku (OGS) na internete. Ak sú v dvoch rôznych slovníkoch u jedného slova uvedené dve rôzne koncovky, prípadne dvojtvar, platia oba uvedené tvary. Ak u takéhoto slova nie je uvedený tvar inštrumentálu plurálu ani v jednom slovníku, tak u podstatných mien zakončených na jednu šumovú spoluhlásku (šumové spoluhlásky *b, c, č, d, ď, dz, dž, f, g, h, ch, k, p, s, š, t, ť, v, x, z, ž*) a jednu zvučnú spoluhlásku (zvučné spoluhlásky *j, l, m, n, r*), alebo na dve zvučné spoluhlásky je povolený iba tvar s koncovkou **-mi** (okrem slov zakončených na *m*, tie majú koncovku **-ami**) a v prípade podstatných mien zakončených na dve šumové spoluhlásky sú povolené oba tvary s koncovkou **-mi/-ami**. Dvojtvar majú tiež niektoré podstatné mená zakončené na jednu spoluhlásku, ktoré sa používajú častejšie v množnom čísle. Zoznam takýchto podstatných mien je v prílohe.

## 10.5 Prídavné mená

U prídavných mien sú povolené všetky tvary vzniknuté skloňovaním vo všetkých pádoch, jednotnom i množnom čísle, mužskom, ženskom i strednom rode. Povolené sú tiež „životné“ tvary prvého pádu množného čísla mužského rodu (napr. *pekní, železní*).

**Nesklonné** prídavné mená (napr. *kaki*) majú len jeden základný tvar.

U **spodstatnených** prídavných mien označujúcich čel'ad' rastlín alebo živočíchov (napr. *bukovité, ježovité*) sú povolené iba tvary množného čísla stredného rodu (napr. *bukovité – bukovitých, bukovitým, bukovitými*).

Povolené sú **privlastňovacie** prídavné mená vytvorené od osobných a zvieracích podstatných mien mužského a ženského rodu podľa vzoru *matkin, otcov* (napr. *otcove, matkine, pávove*) a **vzťahové zvieracie** prídavné mená podľa vzoru *pávi*. Zoznam zvieracích prídavných mien je v prílohe.

Nie je povolené vytvárať prídavné mená so záporovou morférou **ne-**, ak takéto slová nie sú uvedené ani v jednom z povolených slovníkov.

**Stupňovaním** niektorých prídavných mien možno vytvárať komparatív (2. stupeň) a superlatív (3. stupeň). Zoznam prídavných mien do dĺžky 6 písmen, ktoré možno stupňovať je v prílohe.

## 10.6 Zámená

U zámen sú povolené všetky tvary vzniknuté skloňovaním vo všetkých pádoch, jednotnom i množnom čísle, mužskom, ženskom a strednom rode u zámen uvedených aspoň v jednom z povolených slovníkov.

## 10.7 Číslovky

Povolené sú všetky **základné** číslovky (jeden, jedna, dva, dve, tri, desať, dvadsať, tridsaťpäť, sto, stodva, dvestopäť, tisíc, milión, miliarda, ...), **radové** číslovky (prvý, druhý, tretí, desiaty, dvadsiaty, tridsiatypiaty, stý, stodruhý, dvestopiaty, tisíci, miliónty, ...), **zlomkové** číslovky (polovica, tretina, päťina, desatina, stotina, tisícina, milióntina, ...), **násobné** číslovky utvorené spojením základnej číslovky a morfémy - **krát** tvoriace jedno slovo, všetky **číselné podstatné mená** označujúce číslice. Ostatné číslovky sú povolené, ak sú uvedené aspoň v jednom z povolených slovníkov.

Povolené tvary čísloviek sú uvedené v prílohe.

## 10.8 Slovesá

Pri slovesách sú povolené tieto tvary

- neurčitok (robiť)
- prítomný čas (robím, robíš, robí, robíme, robíte, robia)
- minulý čas (robil, robila, robilo, robili),
- rozkazovací spôsob (rob, robme, robte)
- prechodník (robiac),
- trpné prídavné (robený, robená, robené, robení a ostatné tvary podľa skloňovania prídavných mien podľa vzoru pekný),
- činné prídavné prítomné (robiaci, robiaca, robiace a ostatné tvary podľa skloňovania prídavných mien podľa vzoru cudzí),
- činné prídavné minulé (vyrobivší, vyrobivšia, vyrobivšie a ostatné tvary podľa skloňovania prídavných mien podľa vzoru cudzí),
- slovesné podstatné meno (robenie a ostatné tvary podľa skloňovania podstatných mien podľa vzoru vysvedčenie).

Ku všetkým tvarom, okrem slovesného podstatného mena možno pridať záporovú morfému **ne-**. Výnimky sú:

- slovesá neleniť, nevražiť, nenávidieť, nedokrviť a nedokrvovať, ktoré už obsahujú predponu ne- (sloveso leniť je neosobné)
- u slovesa hnúť má minulý čas tvary hnul, hnula, hnulo, hnuli, v zápore dvojtvary nehol / nehnul, nehla / nehnula, nehlo / nehnulo, nehli / nehnuli
- u slovesa byť sa niektoré tvary v zápore tvoria dvojslovne so slovom nie (napr. som – nie som)

- u slovesa ísť sa u niektorých tvarov v zápore mení i(i) na j (napr. ísť – neísť / nejst', ide – nejde)
- u defektívneho slovesa hybaj sú povolené len tvary imperatívu (hybaj, hybajme, hybajte) bez tvorby záporu

**Rozkazovací spôsob** sa tvorí od všetkých slovies okrem neosobných, modálnych a niektorých slovies s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov.

U slovies, ktorých **kmeň sa končí na dvojicu spoluhlások** a nemajú uvedený rozkazovací spôsob (napr. hemžiť, ústiť, vyšantiť), sa tento tvorí pridaním koncovky **-i** (hemžič, vyšanti!). Tvar rozkazovacieho spôsobu bez pridanía koncovky **-i** je povolený len ak je takýto tvar (resp. dvojtvar) uvedený aspoň v jednom z povolených slovníkov, **prípadne v Ortograficko-gramatickom slovníku (OGS)** (napr. brázdiť - brázdič! / brázdič!, šantiť - šantič! / šantič!, ústiť - ústič! / ústič!). Zoznam takýchto slovies je v prílohe.

**Trpné prídavné** sa tvorí od všetkých slovies, u ktorých to význam slovesa umožňuje.

- Ak je tvar trpného prídavného uvedený aspoň v jednom slovníku alebo je takýto tvar uvedený v použití príklade:

*Príklad: brýzgať – brýzganý*

SSSJ: **brýzgať** -ga -gajú (ne)brýzgaj! -gal -gajúc -gajúci -ganý -ganie *nedok. expr.* (\$0; na koho, na čo; komu)


*Príklad: tutlať – tutlaný*


KSSJ: **tutlať** -e -ú *nedok. expr.* *usilovať sa zakryť, zatajiť, ututlávať: t. smiech, dlho t-ná (zlá) správa*

- Ak je u slovesa aspoň v jednom význame uvedený príklad s použitím bezpredložkového štvrtého pádu (koho, čo) alebo je takáto väzba uvedená aspoň u jedného významu slovesa.

Ak takýto príklad alebo väzba nie sú uvedené v žiadnom z povolených slovníkov, ale sú uvedené v SSJ u takého významu, ktorý je uvedený aspoň v jednom z povolených slovníkov, trpné prídavné možno vytvoriť. Avšak ak sú takýto príklad alebo väzba uvedené v SSJ u významu slovesa, ktorý sa v iných povolených slovníkoch nenachádza, trpné prídavné nie je povolené.

*Príklad: fikať – fikaný*


SSSJ: **fikať** -ká -kajú -kaj! -kal -kajúc -kajúci -kanie *nedok. expr.* 1.  trhano, prenyvano plakať, vzlykať; *syn. fňukať: hlasno, tíško f.; f. od žiaľu; premáhať fikanie; čo fikaš?; Fikala, utierala si nos do zásterky.*

2. (čo; čím do čoho)  rezať, strihať niečo, zarezávať do niečoho: f. látku

*Príklad: dvojiť – dvojený*

SSSJ: **dvojit'** -jí -ja dvoj! -jil -jac -jaci -jenie *nedok. zried.* (čo)  *deliť*, rozdeľovať na dve časti, na dvojce

Príklad: čiarat' – čiaraný

SSSJ: **čiarat'** -ra -rajú -raj! -ral -rajúc -rajúci -ranie *nedok.* 1.  robiť čiary, písať, kresliť, vyrývať čiary ;


SSJ: **čiarat'** i **čiarakat'**, -a, -ajú *nedok.* 1. (*bezpredm. i čo*) robiť, písať, črtať, vyrývať čiary, čiarky: *Metráky by som nechtom čiarkal pri dverách múru.*

Príklad: trúbit' – trúbený

SSSJ: **trúbit'** -i *nedok.* 2. *húkacím zariadením signalizovať, upozorňovať: t. na klaksóne; t. na chodcov;*

SSJ: **trúbit'**, -i, -ia *nedok.* 2. (*čo i bezpredm.*) na húkajúcich nástrojoch *vydávať* zvuky na *oznámenie* niečoho, *upozornenie* na *niečo*: *hlásnik trúbi pozdňú nočnú hodinu; hlásnik začal trúbiť alarm*

Príklad: curgat' – bez trpného prídavia

SSSJ: **curgat'**, **curigat'** -gá -gajú -gaj! -gal -gajúc -gajúci -ganie *nedok.* (*nem.*) *hovor. expr.*  pohybovať sa smerom dozadu, cúvať ;

SSJ: **curgat'** i **curigat'** i **curukat'**, -á, -ajú *nedok. ľud.*

1. *cúvať: voz, kôň, vlak curgá (curigá i curuká); 2. (koho, čo) ťahať dozadu, nútiť ustupovať; c. koňa*

Príklad: rojčit' - rojčený

KSSJ: **rojčit'** -jč/-i! *nedok. túžobne premýšľať, želať si, snívať:*


SSJ: **rojčit'**, -í, -ia *nedok.*

1. (*o kom, o čom, bezpredm., zried. i čo*) *robiť si neskutočné al. neuskutočniteľné predstavy, robiť si ilúzie, snívať, blúzniť:*

- U sloviac, ktoré sú uvedené s odkazom na jeho dokonavý alebo nedokonavý pendant, možno vytvárať trpné prídavia, ak u základného slovesa je uvedený príklad alebo väzba s použitím bezpredložkového štvrtého pádu. Avšak toto pravidlo neplatí u sloviac s opakovacím spôsobom deja, ktoré sú v povolených slovníkoch takto označené a od týchto sloviac sa trpné prídavia netvorí.

Príklad: fiknúť – fiknutý

SSSJ: **fiknúť** -kne -knú -kni! -kol -kla -knúc -knutie *dok. expr*  $\triangleright$  *nedok. k 1, 2*  **fikat'**

**fikat'** -ká -kajú -kaj! -kal -kajúc -kajúci -kanie *nedok. expr* 2. (*čo; čím do čoho*)  rezať, strihať niečo, zarezávať do niečoho: *f. látku*

Príklad: skúvať – skúvaný

KSSJ: **skovať** -uje -ujú skoval skovaný, **skut'** -je -jú skul skutý *dok.*

1. *kovaním zhotoviť: s. motyku, kladivo*  
*nedok. skúvať* -a

Príklad: brávať – bez trpného prídavia

KSSJ: **brat'** berie berú -ný/-tý *nedok.*

1. *chytať rukami, nástrojom ap. (a istý čas držať): b. knihu zo stola; neber nič do rúk! b. dieťa na ruky, b. dievča do tanca; b. liek užívať*  
*opak. brávať* -a



Príklad: *vžívať* – bez trpného prídavia

KSSJ: *vžiť sa* -je -jú dok.

1. *žiťím sa prispôbiť, vpraviť sa: v. sa do nových pomerov*
2. *vmyslieť sa, vcítiť sa: v. sa do položenia iných*
3. *vojsť do života, zaužívať sa: novoty sa (ne)v-li;*  
nedok. *vžívať sa* -a

- dokonavých (aj zvratných) sloviach ktoré vyjadrujú pohyb alebo zmenu stavu

Príklad: *vžiť* – *vžitý*

KSSJ: *vžiť sa* -je -jú dok.

1. *žiťím sa prispôbiť, vpraviť sa: v. sa do nových pomerov*
2. *vmyslieť sa, vcítiť sa: v. sa do položenia iných*
3. *vojsť do života, zaužívať sa: novoty sa (ne)v-li;*

Príklad: *opršať* – *opršaný*

KSSJ: *opršať* -í -ia dok.

1. *(o stromoch, vtákoch) stratíť lístie, perie, oprchnuť*
2. *opadať (o listí, perí ap.), oprchnuť: lupene o-li, omietka o-la*

Príklad: *prikradnúť sa* – *pikradnutý*

(Morfológia)

**Prechodník** sa tvorí od každého slovesa, okrem neosobných, niektorých modálnych sloviach a niektorých sloviach s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov. Tvar prechodníka pri slovesách, ktoré nemajú jeho tvar v žiadnom zo slovníkov uvedených, sa tvorí výhradne pridaním prípony „c“ k tvaru 3. osoby množného čísla, napríklad *robia- robiac, tepú- tepúc*. Keď má sloveso tvar prechodníka uvedený aspoň v jednom zo slovníkov, platí iba tento tvar. Pokiaľ má takéto sloveso zároveň v ďalšom slovníku uvedený iný tvar, alebo v tom istom slovníku uvedený dvojtvar (napr. *lámať- lámuc/lámajúc*), platia všetky uvedené tvary.

**Činné prídavia prítomné** sa tvorí od každého nedokonavého slovesa okrem neosobných a niektorých modálnych sloviach a niektorých sloviach s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov. Tvar ČPP pri slovesách, ktoré nemajú jeho tvar v žiadnom zo slovníkov uvedených, sa v základnom tvare tvorí výhradne pridaním prípony „i“ k tvaru prechodníka, napr. *robiac- robiaci, tepúc- tepúci*. Keď má sloveso tvar ČPP uvedený aspoň v jednom zo slovníkov, platí iba tento tvar. Pokiaľ má takéto sloveso zároveň v ďalšom slovníku uvedený iný tvar, alebo v tom istom slovníku uvedený dvojtvar (napr. sloveso *kopať- kopúci/kopajúci*), platia všetky uvedené tvary.

**Činné prídavia minulé** sa tvorí od každého dokonavého slovesa (napr. *odsať- odsavší, pohnúť- pohnuvší, zasmiať- zasmievší, zatrieť- zatrevší*). Výnimkou sú slovesá neosobné, modálne, niektoré slovesá s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov a slovesá končiace na 2 spoluhlásky (napr. *doniesť, zavliecť, vyliezť, prejsť*), u ktorých sa tento tvar netvorí.

Slovesá vytvorené **slovo tvornými predponami**, napr. *do-, od-, vy-, za-, v-, u-, s-, o-, z-, pre-, pod-, pri-, zo-, po-, roz-, ob-, na-* a ďalšie, sú povolené len vtedy, ak sa nachádzajú aspoň v jednom z povolených slovníkov.

Tvary sloviach s odkazom pri hlavnom slove v SSSJ (napr. *pohabať* pri slove *habať*)

sa vytvárajú podľa tvarov hlavného slova, ak to nie je v iných slovníkoch uvedené inak.

U **neosobných** slovíes (napr. jariť) sú povolené tvary – neurčitok (jariť), 3. osoba jednotného čísla stredného rodu v prítomnom a minulom čase (jarí, jarilo) a slovesné podstatné meno (jarenie). U niektorých neosobných slovíes je povolené aj trpné prídavné v 3. osobe jednotného čísla v strednom rode (napr. vyčasiť sa – vyčasené). Za neosobné sa sloveso považuje, ak sú takto označené všetky jeho významy vo všetkých povolených slovníkoch, v ktorých je uvedené. Zoznam neosobných slovíes s povolenými tvarmi je v prílohe.

U niektorých slovíes sú uvedené **obmedzenia tvorby tvarov** (napr. iba 3. os.) Toto sa aplikuje, ak je takéto označenie uvedené u všetkých významov slovesa vo všetkých povolených slovníkoch, v ktorých je uvedené. Zoznam slovíes s obmedzenou možnosťou tvorby tvarov je v prílohe.

Niektoré slovesá majú **v budúcom čase** tvar vytvorený s predponou **po-** (napr. bežať – pobeží).

Zoznam slovíes do dĺžky 6 písmen v neurčitku s povolenými tvarmi je v prílohe.

Zoznam slovíes s dĺžkou 7 a 8 písmen v neurčitku s povolenými tvarmi trpných prídavných je v prílohe.

## 10.9 Príslovky

**Stupňovaním** niektorých prísloviek možno vytvárať komparatív (2. stupeň) a superlatív (3. stupeň). Zoznam prísloviek do dĺžky 6 písmen, ktoré možno stupňovať, je v prílohe.

Nie je povolené vytvárať príslovky so záporovou morférou **ne-**, ak takéto slová nie sú uvedené ani v jednom z povolených slovníkov.

## 10.10 Neohybné slovné druhy

Z ostatných slovných druhov sú pre hru scrabble povolené **predložky, spojky a častice**, ktoré sa nachádzajú aspoň v jednom z povolených slovníkov.

**Citoslovčia** pre hru scrabble nie sú povolené.